

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobkyně: **I. R.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 10. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 110,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 4. 4. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 60, zamítl žalobu žalobkyně I. R. a jejího nezletilého syna V. R., kterou podali proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 5. 3. 2004, č. j. OAM-547/VL-19-12-2004. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl jejich žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podali oba žalobci včas kasační stížnost podle ustanovení § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhovali, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení a současně, aby přiznal podané kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 107 s. ř. s. odkladný účinek. V souvislosti s podáním kasační stížnosti požádali o osvobození od soudních poplatků, o ustanovení bezplatného právního zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti a o tlumočníka do jazyka ruského. Usnesením ze dne 23. 8. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 78, ustanovil soud žalobcům pro řízení o kasační stížnosti zástupcem advokáta Mgr. Vladimíra Havránka, se sídlem v Praze 5, Bronzová 2026/33. Vzhledem k tomu, že po vydání tohoto usnesení vyšlo najevo, že jmenovaný advokát zemřel, Krajský soud v Ostravě dalším usnesením (ze dne 9. 9. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 87) zrušil ustanovení advokáta Mgr. Vladimíra Havránka pro řízení o kasační stížnosti a současně žalobcům pro toto řízení ustanovil zástupcem JUDr. Jiřího Jiráska, advokáta, se sídlem v Praze 5 – Stodůlky, Flöglöva 1504/3. Tomuto advokátovi uložil, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení výzvy doplnil kasační stížnost způsobem v usnesení podrobně popsáním.

Podáním ze dne 8. 10. 2005 žalobci (dále jen „stěžovatelé“) – bez součinnosti s ustanoveným advokátem, sami podali doplnění kasační stížnosti. Přípisem ze dne 11. 10. 2005 sdělil ustanovený advokát Krajskému soudu v Ostravě, že mu prostřednictvím manžela první stěžovatelky bylo tlumočeno její přání, aby stěžovatele v dalším řízení již nezastupoval. Advokát požádal o „zproštění funkce advokáta ustanoveného pro toto řízení“.

Usnesením ze dne 18. 10. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 107, Krajský soud v Ostravě zrušil své rozhodnutí o ustanovení advokáta JUDr. Jiřího Jiráska pro řízení o kasační stížnosti ve věci stěžovatelů a současně rozhodl, že se stěžovatelům pro řízení o kasační stížnosti zástupce z řad advokátů neustanovuje. Ve vztahu k výroku o neustanovení zástupce v odůvodnění naposledy uvedeného usnesení uvedl, že u stěžovatelů nejsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, neboť z přípisu, jímž advokát JUDr. Jiří Jirásek požádal o zrušení zastoupení stěžovatelů v této věci, vyšlo mj. najevo, že první stěžovatelka – vzdor svému předchozímu prohlášení o nemajetnosti a neexistenci jakéhokoliv příjmu – oznámila advokátovi, že jej v jím stanovený termín nemůže navštívit, neboť je zaměstnána a nebyla by z práce uvolněna. Z toho soud dovodil, že předchozí údaje stěžovatelky, jimiž prokazovala předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, jsou nevěrohodné a nelze z nich proto vycházet. Proto nebyl stěžovatelům pro další řízení o kasační stížnosti bezplatný zástupce z řad advokátů ustanoven.

Proti tomuto usnesení podali oba stěžovatelé kasační stížnost (ze dne 29. 11. 2005) v níž připomněli jednak svou kasační stížnost podanou proti rozsudku ze dne 4. 4. 2005 a důvody jejího podání, přičemž dále uvedli, že první stěžovatelka v prohlášení o majetkových poměrech ze dne 28. 6. 2005 věrohodně prokázala jménem svým i svého nezletilého dítěte, že nemá dostatečný příjem k tomu, aby si mohla sama pro sebe a své nezletilé dítě zvolit advokáta a advokátovi za poskytnuté služby zaplatit. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádala o nařízení veřejného soudního projednání věci v její přítomnosti a o tlumočnicka do jazyka ruského.

Dříve, než byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o podané kasační stížnosti, bylo doručeno Krajskému soudu v Ostravě podání stěžovatele nezl. V. R., ze dne 2. 2. 2006 (zastoupeného první stěžovatelkou) označené jako zpětvzetí kasační stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 4. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 60. Zástupkyně nezletilého stěžovatele uvádí, že vzhledem k vážným rodinným důvodům bere jménem svého nezletilého syna výše uvedenou kasační stížnost zpět a prosí o urychlené vyřízení této záležitosti, aby mohla v co nejkratší době zařídit další. Usnesením ze dne 8. 2. 2006, č. j. 59 Az 64/2004 – 126, vyzval Krajský soud v Ostravě první stěžovatelku, aby ve lhůtě 15-ti dnů od doručení výzvy sdělila soudu, zda tímto podáním vzala zpět kasační stížnost směřující proti rozsudku označeného soudu nejen jménem nezletilého dítěte, ale i jménem svým a dále, aby sdělila, zda tímto podáním vzala zpět jménem svým i svého nezletilého dítěte zpět i další kasační stížnost ze dne 29. 11. 2005, směřovanou proti usnesení téhož soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 110. První stěžovatelka na výzvu soudu reagovala sdělením ze dne 18. 3. 2006, kde uvedla, že vzhledem k vážným důvodům opakuje žádost jménem svého nezl. syna – zpět vzetí kasační stížnosti ze dne 29. 11. 2005.

Usnesením ze dne 24. 3. 2006, č. j. 59 Az 64/2004 – 135, Krajský soud v Ostravě zastavil řízení o kasační stížnosti do usnesení tohoto soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 110. Současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu

nákladů řízení. V odůvodnění tohoto usnesení pak uvedl, že z přípisu první stěžovatelky ze dne 18. 3. 2006 jednoznačně vyplývá, že vzhledem k vážným důvodům bere tato jménem svého syna – nezl. žalobce V. R. – zpět kasační stížnost s datem 29. 11. 2005. Proto soud v souladu s ustanovením § 108 odst. 2 s. ř. s. řízení o kasační stížnosti podané tímto stěžovatelem (žalobcem) zastavil. Proti naposledy uvedenému usnesení, které nabylo právní moci dne 3. 4. 2006, kasační stížnost podána nebyla. Spis byl poté předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti první stěžovatelky proti usnesení ze dne 18. 10. 2005 a o kasační stížnosti obou stěžovatelů proti rozsudku ze dne 4. 4. 2005.

Dříve, než bude možno rozhodnout o kasační stížnosti stěžovatelů proti rozsudku Krajského soudu ze dne 4. 4. 2005, bylo třeba rozhodnout o kasační stížnosti podané první stěžovatelkou proti usnesení téhož soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 110. Nejvyšší správní soud dospěl však k závěru, že tuto kasační stížnost nelze věcně projednat, neboť je podána opožděně.

Z obsahu spisu plyne, že usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 10. 2005 zaslal soud na adresu první stěžovatelky – P. 6 – Ř., M. 32, dne 4. 11. 2005. Podle prohlášení doručujícího orgánu (pošty) byl první pokus o doručení zásilky na výše uvedené adrese učiněn dne 8. 11. 2005 a jelikož adresátka nebyla v místě doručení zastižena, byla obálka s písemností (zásilka) uložena téhož dne, tj. 8. 11. 2005, na poště a adresátce byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla. Stěžovatelka tak učinila až dne 16. 11. 2005 – převzetí zásilky ztvrdila svým podpisem. Doručené usnesení přitom obsahovalo řádné poučení o možnosti podání kasační stížnosti ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě.

Krajský soud v Ostravě předkládá spis Nejvyššímu správnímu soudu s předkládací zprávou, že kasační stížnost je podána opožděně, neboť za den jejího doručení první stěžovatelce je třeba pokládat pátek dne 11. 11. 2005, přičemž kasační stížnost byla podána až dne 30. 11. 2005. Nejvyšší správní soud se v tomto závěru s Krajským soudem v Ostravě ztotožňuje.

Z uvedeného vyplývá, že pro posouzení věci je rozhodující datum doručení písemnosti adresátovi, které nemusí být totožné s datem jeho skutečného převzetí.

Podle ustanovení § 42 odst. 5 s. ř. s. v návaznosti na ustanovení § 46 odst. 1 a 3 a § 50c odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“), ve znění pozdějších předpisů, platí, že pokud při pokusu o doručení písemnosti, která nemusí být doručena do vlastních rukou adresáta (a tím je i napadené usnesení v této věci), nebyl adresát písemnosti na jím uvedené adrese zastižen, písemnost se uloží a adresát se vyzve, aby si ji u doručujícího orgánu vyzvedl. Nevyzvedne-li si písemnost do tří dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Poslední den uvedené třídenní lhůty počítané od uložení zásilky je tedy v dané věci pátek dne 11. 11. 2005, neboť zásilka byla uložena na poště a stěžovatelka o jejím uložení byla vyrozuměna již v úterý dne 8. 11. 2005. Na výše uvedeném závěru nemůže ničeho měnit ani skutečnost, že stěžovatelka si vyzvedla zásilku sama až dne 16. 11. 2005, neboť i za této situace je třeba vycházet z tzv. fikce doručení, uvedené v citovaných ustanoveních občanského soudního řádu.

V souladu s ustanovením § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů od doručení rozhodnutí, jak správně v poučení, které je součástí napadeného

usnesení, uvedl Krajský soud v Ostravě. Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Podle odst. 2 téhož ustanovení lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, jenž určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce. Podle ustanovení § 40 odst. 4 téhož zákona je lhůta zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit.

Protože dnem, který určil počátek běhu lhůty pro podání kasační stížnosti, byl pátek dne 11. 11. 2005 a jednalo se o lhůtu dvoutýdenní, posledním dnem pro podání kasační stížnosti byl pátek dne 25. 11. 2005. Nejpozději v tento den mohla první stěžovatelka podat kasační stížnost s účinky zachování lhůty. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla, jak vyplývá z údajů uvedených na poštovní obálce, v níž byla krajskému soudu odeslána, podána na poště P 74 doporučeně až dne 30. 11. 2005, nezbývá než konstatovat, že se tak stalo po marném uplynutí lhůty pro podání předmětné kasační stížnosti a tudíž opožděně. Nejvyšší správní soud proto za této situace musel podle § 46 odst. 1 písm. b), (za použití ustanovení § 120 s. ř. s.), kasační stížnost jako opožděně podanou odmítnout, aniž by se mohl zabývat její důvodností.

Na krajském soudu bude, aby po doručení tohoto usnesení poučil stěžovatelku o povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku uvedeného soudu ze dne 4. 4. 2005, č. j. 59 Az 64/2004 – 60, vyzval ji současně k předložení plné moci zvolenému advokátu udělené a stanovil jí k tomu lhůtu, a dále, aby stěžovatelku poučil o následcích případného nevyhovění takové výzvě, tj. o odmítnutí kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ze dne 29. 11. 2005 bylo Nejvyšším správním soudem v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla pro opožděnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu